

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel.8 70662008, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „Kelprojektas“
El. p. info@kelprojektas.com

2018-12-24

Nr. (30.2)-A4 - 9254

į 2018-11-13

prašymą

UAB „Litbygas“
El. p. laimis.kacergis@gmail.com.

Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL KALVARIJOS R. JUODELIŲ SMĖLIO IR ŽVYRO TELKINIO IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „Litbygas“, Jaunimo g. 2-17, LT-68252, Marijampolė tel.: (8-674) 43556, el. paštas: laimis.kacergis@gmail.com.

2. Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas (juridinio asmens pavadinimas, fizinis asmuo, adresas, tel.).

UAB „Kelprojektas“, I. Kanto g. 25, LT-44296 Kaunas, tel. 8 37 205587, faks. (8-37) 205227, el. p. info@kelprojektas.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo atlikimo teisinis pagrindas pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalį, nurodant šio įstatymo 2 priedo punktą (-us).

Atranka atliekama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – PAV įstatymas) 2 priedo 2.4. punktu – kitų naudingųjų iškasenų gavyba (kai kasybos sklypas – mažesnis kaip 25 ha, bet didesnis kaip 0,5 ha).

4. Planuojamos ūkinės veiklos vieta.

Planuojamą ūkinę veiklą (toliau – PŪV) numatoma vykdyti žemės sklype (kad. Nr. 5103/0003:59), kuris nuosavybės teise priklauso Drąšiui Kereišai, 4,2 ha žemės sklypo ploto dalyje. Kasybos sklypas, kuriame bus vykdomi realūs kasybos darbai, numatomas 3,6 ha plote. Tačiau karjero įrengimui: apvažiavimo kelių, sąvartų įrengimui ir kt. darbams atlikti bus naudojama šiek tiek didesnė žemės sklypo dalis – 4,2 ha.

Žemės sklypo dalyje, kurioje bus vykdoma PŪV (kad. Nr. 5103/0003:59) pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis – žemės ūkio. Kalvarijos savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose planuojamos ūkinės veiklos teritorija pagal funkcinio prioriteto zonas priskiriama žemės ūkio žemei. Teritorijos, skirtos žemės gelmių ištekliams naudoti formuojamos specialiojo teritorijų planavimo dokumentu, rengiant Žemės gelmių naudojimo planą pagal patvirtintas žemės gelmių naudojimo planų rengimo taisykles. Kadangi telkinio ištekliai buvo aprobuoti po Kalvarijos savivaldybės bendrojo plano patvirtinimo ir dabar pradedamas rengti žemės gelmių naudojimo planas, todėl vadovaujamosi Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 3 skirsnio 22 straipsnio 5 dalimi – „Kai žemės gelmių išteklių telkiniai nenurodyti savivaldybės lygmens bendruose planuose, žemės gelmių naudojimo planai neurbanizuotose ir neurbanizuojamose teritorijose teisės aktų nustatyta tvarka gali būti rengiami ir jais pagrindinė žemės naudojimo paskirtis keičiama, jeigu teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose šiose

teritorijose nesuplanuota inžinerinė infrastruktūra ir (ar) jos plėtra“. Kadangi šioje vietovėje pagal Kalvarijos savivaldybės bendrojo plano sprendinius nesuplanuota infrastruktūra ir (ar) jos plėtra, todėl PŪV šioje teritorijoje yra galima. Žemės sklypo dalyje, kurioje planuojama vykdyti ūkinę veiklą (kad. Nr. 5103/0003:59), apie 2,3 ha plotą sudaro pievos bei ganyklos ir apie 0,07 ha plotą sudaro paviršinio vandens telkinių apsaugos zona, kitų inžinerinės infrastruktūros elementų nėra. Įvažiavimo-išvažiavimo kelias bus formuojamas nuo lauko keliuko (palei vakarinę, pietvakarinę žemės sklypo dalį), kuris bus sustiprintas ir pritaikytas žaliavos transportavimui, toliau, už maždaug 0,4 km, lauko keliukas įsijungia į vietinės reikšmės pažvyruotą kelią, kuris už 1,5 km, Juodelių kaime pereina į asfalto dangos kelią. Kelias einantis per Juodelių, Budavisko ir Jurgežerių kaimus įsijungia į krašto kelią Nr. 200 Kalvarija – Gražiškiai – Vištytis.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas.

PŪV bus vykdoma 4,2 ha plote, žemės sklypo ribose. Į telkinio naudingąjį sluoksnį jungtas gruntas, kuris atitinka LST 1331:2015 lt („Gruntai, skirti keliams ir jų statiniams. Klasifikacija“) standartą ir yra tinkamas automobilių kelių pagrindų, sankasų įrengimui ir kitoms kelių statybos reikmėms.

Naudingąjį iškaseną sudaro fluvio-glacialinės kilmės (f III bl) nuogulos, tai yra įvairaus stambumo smėlis (daugiausiai smulkus) ir žvyras. Smėlio sluoksnio storis kinta nuo 1,0 iki 8,0 m, vidutinis – 4,9 m, žvyro sluoksnio storis kinta nuo 1,0 iki 5,9 m, vidutinis – 3,5 m.

Juodelių smėlio ir žvyro telkinyje 3,53 ha plote aprobuota 173,0 tūkst. m³ detaliam išžvalgytų spėjamai vertingų (IK 331) smėlio ir 3,55 ha plote 125,0 tūkst. m³ žvyro išteklių. Išteklių aprobuoti 2018 m. liepos 30 d. Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus įsakymu Nr. 1-227 „Dėl Kalvarijos savivaldybės Juodelių smėlio ir žvyro telkinio detaliam išžvalgytų išteklių aprobavimo ir įrašymo Žemės gelmių registro Žemės gelmių išteklių dalyje“.

Prieš pradėdant eksploataciją bus atliekami kapitaliniai karjero įrengimo darbai: telkinio nuodangos ir naudingo sluoksnio kraigo valymo darbai. Naudingojo sluoksnio gavybos darbus tikslinga vykdyti dvejomis - trejomis pakopomis, atskirai kasant sausą ir apvandenintą naudingąjį sluoksnį. Naudojant krautuvas, ekskavatorius, buldozerį ir sunkvežimį. Apvandenintas naudingasis sluoksnis bus kasamas ekskavatoriumi tik viena pakopa iš vandens, iki 6,0 m gylio. Kasant naudingąjį sluoksnį iš vandens, karjere pritekėjęs vanduo nebus išleidžiamas ir jokio požeminio vandens horizonto lygio pažemėjimo nebus. Palaipsniui formuojasi uždaras vandens telkinys, kurio šlaitai bus nulėkštinti iki saugaus polinkio ir apsodinami medžiais. Išeksplloatuotą karjerą būtų tikslinga rekultivuoti į vandens telkinį, jų šlaitus nulėkštinant ir apsodinant medžiais.

Darbus karjere numatoma vykdyti šiltuoju metų laiku, 5 dienas per savaitę, viena pamaina, kurios trukmė 8 val. Juodelių smėlio ir žvyro telkinyje per metus numatoma išgauti apie 25,0 tūkst. m³ smėlio ir žvyro išteklių.

PŪV tiesiogiai susijusi su mineralinių žaliavų išgavimu, kadangi mineralinė žaliava – tai išgauta naudingoji iškasena, skirta perdirbti ir naudoti įvairiose pramonės šakose. Vykdamas Juodelių smėlio ir žvyro telkinio išteklių eksploataciją, bus išgauta apie 248,0 tūkst. m³ smėlio ir žvyro išteklių. Taip pat numatomas žaliavos perdirbimas su mobiliu sijojimo įrenginiu. Perdirbimo atliekos nesusidarys, visa perdirbta (išsijota) naudingoji iškasena bus išvežama iš karjero į objektus.

Karjere dirbsiantys mechanizmai bus varomi dyzeliniu kuru, kuris, esant reikalui, bus atvežamas į karjero teritoriją specialiu transportu ir supilamas į mechanizmus. Dyzelinio kuro atsargos karjero teritorijoje nebus saugomos. Karjere numatomi naudoti mechanizmai: vikšrinis ekskavatorius Hyundai 235 LCR (136 kW) dirbs apie 240 val. per metus ir sunaudos apie 1,9 t dyzelinio kuro, krautuvas Hyundai HL 960 (168 kW) dirbs apie 192 val. per metus ir sunaudos apie 1,7 t dyzelinio kuro, mobilus sijojimo įrenginys Kleemann MS12Z (95 kW) dirbs apie 125 val. per metus ir sunaudos apie 1,0 t dyzelinio kuro, sunkvežimiai MAN (25 t) nuvažiuodamas sąlyginiu 1 km atstumą sunaudos apie 1,5 t dyzelinio kuro. Vykdamas PŪV avarijos atveju išsiliejus naftos produktams bus naudojami sorbentai. Nepanaudoti, švarūs sorbentai bus laikomi specialioje talpoje, ant paviršiaus su betonine danga atspiria benzino ar kitų skysčių patekimui į aplinką. Betoninė danga bus įrengiama PŪV teritorijoje, šalia įvažiavimo-išvažiavimo kelio į karjerą (karjero

vakarinėje, pietvakarinėje dalyje), įrenžiamos dangos plotas – apie 100 m². Panaudoti sorbentai ir užterštas gruntas bus tvarkingai surenkami ir sudedami į sandarias metalines dėžes, kurios bus laikomos atviroje teritorijoje, ant tos pačios betoninės dangos bei nedelsiant perduodami atitinkamas pavojingąsias atliekas tvarkančioms įmonėms. Planuojamas laikyti sorbento kiekis apie 100 kg.

Kitos cheminės ir radioaktyvios medžiagos, pavojingos ir nepavojingos atliekos nebus naudojamos.

Planuojamoje teritorijoje gruntinis bei paviršinis vanduo gamybiniais ir buitiniams tikslams nebus naudojamas. Darbuotojų buitiniams poreikiams tenkinti bus įrengta konteinerinio tipo administracinė – buitinė patalpa su trumpalaikio buitinių nuotekų sukauptimo rezervuaru, geriamasis vanduo bus atvežamas plastikinėje taroje.

Ūkinės veiklos metu susidariusios buitinės nuotekos iš buitinių nuotekų sukauptimo rezervuaro, pagal sutartį su nuotekas tvarkančia įmone, bus išvežamos į buitinių nuotekų valymo įrenginius.

Pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-629 „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros naudojimo ir priežiūros taisyklės“, vandens tiekėjo priimtų tvarkyti buitinių nuotekų kiekis yra prilyginamas patiekto geriamo vandens kiekiui. Planuojama, kad nuotekų susidarys – 0,050 m³/parą; 8,5 m³/ per metus (priimant, kad pamainų skaičius metuose 170).

PŪV teritorijoje cheminės taršos susidarymas bus susijęs su vidaus degimo dyzeliniais varikliais varomų mechanizmų naudojimu ir dulkėmis, pakylančiomis kraunant ir transportuojant smėlį bei žvyrą. Apskaičiuotas metinis oro teršalų kiekis, išmetamų į atmosferą iš mobilių mechanizmų dyzelinių vidaus degimo variklių, vykdant PŪV: anglies monoksido (CO) – 0,2334 t/m, angliavandenilių (CH) - 0,0864 t/m, azoto oksidų (NO_x) - 0,0545 t/m, sieros oksido (SO₂) - 0,0051 t/m, kietųjų dalelių (KD) - 0,0095 t/m. Pakylančių į orą dulkių kiekis, kasant gruntą, apskaičiuotas pagal formulę, pateiktą „Automobilių kelių dulketumas ir būdai jį mažinti“, bus lygus 0,39 t/m. Pagal Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos metodinius nurodymus „Kelių su žvyro danga dulketimo mažinimas“ apskaičiuotas žvyro dangos dėvėjimasis – 2,7 mm/vasarą. Apskaičiuotas žvyrkelio nudulkėjimas vykdant žaliavos transportavimą sieks apie 0,6 t per metus, jei jis nebūtų laistomas. Kadangi šioje atrankos informacijoje numatytos priemonės žvyrkelio laistymui, todėl žaliavos transportavimo kelio nudulkėjimas bus žymiai mažesnis nei paskaičiuotasis.

PŪV teritorijoje fizikinės taršos susidarymas bus susijęs su karjero eksploatavimo metu atsirandančiu triukšmu. Vibracijos, šviesos, šilumos taršos, jonizuojančios ir nejonizuojančios (elektromagnetinės) spinduliuotės susidarymo vykdant PŪV nebus, stacionarių triukšmo šaltinių taip pat nebus. Nuo artimiausios gyvenamosios sodybos ribos iki PŪV ribos atstumas bus apie 120 m rytų, šiaurės rytų kryptimi. Eksploatuojant telkinį karjero mašinos realiai bus nutolusios dar didesniu atstumu nuo gyvenamųjų sodybų, kadangi gavybos darbų metu bus suformuotas išorinis šlaitas, kurio ilgis apie 10-20 m. Juodųjų smėlio ir žvyro telkinyje visi numatomi naudoti karjero mechanizmai atitinka ES reikalavimus. Triukšmo sklaidai į aplinkines teritorijas barjeru taps jau pirmaisiais eksploatacijos metais formuojamas išorinis karjero šlaitas. Kadangi vietovės reljefas banguotas, su nuolydžiu pietų, pietvakarių kryptimi, kur reljefas pereina į lygumą, todėl gavybos pradžioje bus iš karto įsigilinta apie 4,0 m žemiau esamo žemės paviršiaus, bei formuojamos mineralinės dangos ar dirvožemio sąvartos ties šiaurės rytine ir pietine karjero riba (kasviete). Gavybos darbų metu planuojamoje teritorijoje reljefas pažemės iki 8,0 m žemiau esamo lygio. Visi mechanizmai kartu vienoje kasavietėje nedirbs, tai draudžiama darbų saugos požiūriu. Atlikus skaičiavimus Krautuvui Hyundai HL 950 (168 kW) dirbant apie 120 m atstumu nuo artimiausios sodybos ribos triukšmas sieks apie 34 dB, Ekskavatoriui (136 kW) dirbant apie 120 m atstumu nuo artimiausios sodybos triukšmas sieks apie 23 dB, Sunkvežimiui dirbant apie 120 m atstumu nuo artimiausios gyvenamosios sodybos triukšmas sieks apie 11 dB, Sijojimo įrenginiui (95 kW) dirbant apie 120 m atstumu nuo artimiausios gyvenamosios sodybos triukšmas sieks apie 18 dB.

Numatoma, kad vienoje kasavietėje gali dirbti iki dviejų mechanizmų. Galimas krautuvo ir sunkvežimio suminis triukšmas gali siekti apie 41 dB, tai neviršys leistinų Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 nurodytų ribinių dydžių. Per pamainą planuojamam išvežti žaliavos kiekiui, sunkvežimiai turės atlikti 12 reisų (prijimant, kad metuose bus 170 darbo dienų), kurie gabens produkciją vietinės reikšmės keliu, kuris nueina iki Juodelių kaimo gyvenvietės, už 1,5 km į šiaurę. Kadangi žaliavos išvežimo kelias pasisuka priešinga kryptimi nei yra artimiausia gyvenamoji sodyba, priimta, kad papildomai važiuosiantys 1-2 automobiliai per valandą, darbo dienomis, nepadidins triukšmo lygio artimiausioje gyvenamojoje sodyboje automobiliams nuvažiuojant vietinės reikšmės keliu nuo artimiausios sodybos į priešingą pusę.

Planuojami naudoti Juodelių smėlio ir žvyro telkinio ištekliai bus pradėti eksploatuoti parengus telkinio žemės gelmių naudojimo planą. Planuojamas metinis žaliavos poreikis – apie 25,0 tūkst. m³. Esant tokiam eksploatacijos tempui, gavybos darbai telkinyje, preliminariai įvertinus susidarysiančius telkinio išteklių nuostolius šlaituose ir kituose telkinio plotuose, truks apie 10 metų, nuo 2019 iki 2028 m. Baigus gavybos darbus Juodelių smėlio ir žvyro telkinyje numatoma vykdyti rekultivaciją, pagal parengtą suderinto ir patvirtinto naudojimo plano rekultivacijos sprendinius, vadovaujantis 1996 m. lapario 15 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. 166 „Dėl pažeistų žemių, išlaidus naudingąsias iškasenas, rekultivavimo metodikos patvirtinimo“ I skyriaus 2 punktu. Po karjero rekultivavimo galimas biologinės įvairovės pagausėjimas, t. y. naujų augalų ir gyvūnų rūšių atsiradimas rekultivuoto karjero aplinkoje.

Arčiausiai žvalgyto Juodelių smėlio ir žvyro telkinio, apie 0,8 km į šiaurės vakarus, yra nenaudojamas Juodelių žvyro telkinys. Už 0,8 km į pietvakarius yra nenaudojamas Grandų žvyro telkinys. Taip pat už 1,9 km į vakarus nuo telkinio nutolęs nenaudojamas Mantrimų žvyro telkinys. Arčiausias naudojamas naudingųjų išteklių telkinys nuo žvalgyto Juodelių smėlio ir žvyro telkinio nutolęs 3,5 km į vakarus-pietvakarius, tai Skaisčių žvyro telkinys.

Artimiausia naudojama vandenvietė nuo PŪV teritorijos nutolusi apie 3,8 km šiaurės vakarų, šiaurės kryptimi, Akmenynų kaimo ribose, tai Akmenynų (Kalvarijos) geriamojo gėlo vandens vandenvietė (registro Nr. 3176). Artimiausias natūralus vandens telkinys yra maždaug už 50 m į vakarus nuo telkinio. Tai užpelkėjęs Pačežerio ežeras.

Juodelių smėlio ir žvyro telkinio paviršius – kalva apsupta durpynų, su nedidele lyguma pietrytinėje dalyje, žemėjančią visomis kryptimis, daugiausia pietų, pietvakarių kryptimi link Pačežerio ežero ir drenažo kanalų. Absoliutiniai aukščiai telkinyje kinta nuo 113,00 iki 126,00 m altitudės. Santykinis peraukštėjimas sudaro nuo 6,0 iki 8,0 m. Fizinio-geografiniu požiūriu Juodelių smėlio ir žvyro telkinys yra Paskutinio apledėjimo moreninių aukštumų srityje, Sūduvos aukštumos rajone, Alytaus aukštumos parajonyje, Šešupės erozinio klonio mikrorajone. Šioje vietovėje paplitusios fliuvioglacialinės Baltijos stadijos ledynmečio nuogulos. Planuojamo karjero plote ant kalvos, auga nedidelės pušelės ir natūrali pieva. Kalvos apačioje, telkinio pietinėje, pietrytinėje dalyje – ganyklos. Planuojamoje teritorijoje, remiantis Lietuvos kraštovaizdžio fziomorfotopų žemėlapiu duomenimis vyrauja kraštovaizdis, kurio bendrasis gamtinis pobūdis: senslėnių kraštovaizdžio pelkėtumas. Vyraujantys medynai – juodalksniai, pušys. Struktūrinimo pobūdis – agrarinis mažai urbanizuotas kraštovaizdis (S'-p/p-jd/5>). Pagal morfologiją planuojama teritorija priskiriama Baltijos aukštumų ruožui (II), Sūduvių aukštumos sričiai (XIV), Vakarų Sūduvių mažai miškingam agrariniam kalvynui. Vizualinę struktūrą formuojantys veiksniai – vidutinė vertikaloji sąskaida (kalvotas bei išreikštų slėnių kraštovaizdis su 3 lygmenų videotopų kompleksais). Horizontalioji sąskaida – vyraujančių atvirų pilnai apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis. Vizualinis dinamiškumas: kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje išreikšti tik horizontalūs dominantai (V2H3 – b). Planuojama ūkinė teritorija patenka į pačią saugomo šalies vizualinio estetinio potencialo arealą – Vištyčio-Kalvarijos kalvyną. Tačiau pagal nacionalinio Kraštovaizdžio tvarkymo plano Probleminių arealų brėžinį, planuojama teritorija nepatenka į jokių kraštovaizdžio probleminių arealų ar vietovės bei aplinkosauginius kraštovaizdžio rajonus. Remiantis nacionalinio Kraštovaizdžio plano Reglamentavimo krypties brėžiniu, teritorijai numatoma D tipo – bioprodukcinio naudojimo racionalų ekologinį reguliavimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų

formavimo strategija, nustatanti tausojančio bioprodukcinio naudojimo ir konservacijos prioritetus. Kalvarijos savivaldybės bendroju planu ši vietovė priskiriama žemės ūkio paskirties žemei. Regioniniu mastu (Vištyčio – Kalvarijos kalvynas į kurią patenka planuojama teritorija) vietovių vertingos panoramos išsiskiria 4-5 planų banguojančių linijų atvirais kaimiškais vaizdais, pasižyminčiais miško salomis, paviršėmis sodybomis ir smulkiais žvyruotais keliais, paprastai miškingu horizontu. Planuojamos teritorijos aplinkinis kraštovaizdis neturi nacionalinės ir regioninės vertės požymių: vietovė yra toli nuo valstybinių kelių, funkcionalių rekreacinių teritorijų, nematomi didesni vandens paviršiai, nėra kultūrinių ir trūksta ryškesnių gamtinių dominančių, dėl miško salų apžvalgos vietų nėra gausu, pagrindiniai panoraminiai vaizdai atsiveria link magistralinio kelio A5 Kaunas-Marijampolė-Suvalkai. Naudingųjų išteklių eksploatacija sudarys nedidelį, aplinkinio kraštovaizdžio atžvilgiu, rudos, gelsvai rudos spalvos arealą natūraliai žalių tonų vietovės vaizde. Papildomų estetinių dirgiklių artimoje aplinkoje nenumatoma. Todėl galima manyti, kad ženklios neigiamos įtakos kraštovaizdžiui nebus daroma.

Priemonės numatytos antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti – išekspluotavus karjerą, pietinėje ir centrinėje dalyje, natūraliai susiformuos vandens telkinys. Šiaurinėje, šiaurės vakarinėje išekspluotavus karjero dalyje susiformuos nedidelis sausumos plotas, kuris karjero rekultivacijos metu bus apželdintas. Taip susidarys palanki terpė aplinkinėse karjero teritorijose gyvenančių paukščių gerbūviui pagerinti. Taip pat iškastas ir rekultivuotas telkinys bus gera vieta saugomų augalų (kurie yra aptikti aplink telkinį) augavietėms susidaryti, kadangi dėl šalia esančio durpyno, gavybos darbų metu susiformavęs vandens telkinys, laikui bėgant pradės pelkėti, taip susidarys palankios sąlygos, pelkiniams augalams augti. Karjero šlaitai bus nulėkštinti išteklių sąskaita ir panaudojant telkinio dangos gruntą bei apsėjami daugiamečiais žolėmis ir apsodinami medžiais. Taip pažeista teritorija įsilies į esamą kraštovaizdį – kalvotą vietovę su nedideliais medžių masyvais ir nedideliu vandens telkiniu.

Remiantis Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos informacinės sistemos „Lietuvos saugomų teritorijų valstybės kadastras“ duomenimis PŪV teritorija į saugomas teritorijas nepatenka. Artimiausia apsaugos statusą turinti teritorija nutolusi nuo planuojamo naudoti ploto apie 10 m atstumu į vakarus – Grandų botaninis draustinis. Kita artimiausia apsaugos statusą turinti teritorija nutolusi apie 25 m į pietvakarius nuo telkinio, tai Kalvarijos apylinkės ir Kalvarijos biosferos poligonas (abiejų teritorijų ribos sutampa). Natura „2000“ buveinių apsaugai svarbi teritorija (toliau – BAST) Grandai yra už 0,5 km nuo PŪV teritorijos į šiaurės rytus. Vadovaujantis 2018 m. rugsėjo 21 d. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos išvada „Dėl planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo išvados“ planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio „Natura 2000“ teritorijoms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo.

6. Priemonės numatomam reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti arba užkirsti jam kelią.

6.1. Prieš pradėdant gavybos darbus Juodelių smėlio ir žvyro telkinio dalyje bus atliekami telkinio nuodangos darbai. Nuimtas dirvožemio sluoksnis bus supilamas į dirvožemio sandėlius ir apsėtas daugiamečių žolių mišiniais, kad būtų apsaugotas nuo erozijos ir defliacijos procesų. Nuimtas dirvožemis bus panaudotas karjero rekultivavimui.

6.2. Privažiavimo kelias su žvyro danga sausuoju metų laiku bus laistomas.

6.3. Vykdamas PŪV avarijos atveju išsiliejus naftos produktams bus naudojami sorbentai. Panaudoti sorbentai ir užterštas gruntas bus tvarkingai surenkami ir sudedami į sandarias metalines dėžes, kurios bus laikomos atviroje teritorijoje, ant betoninės dangos bei nedelsiant perduodami atitinkamas pavojingąsias atliekas tvarkančioms įmonėms.

6.4. Vykdomos veiklos metu paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už atrankos informacijoje pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės

nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

6.5. Veiklos vykdytojas visais atvejais privalės laikytis visų aktualių veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, keičiantis teisiškai reglamentavimui atitinkamai keisti veiklos rodiklius.

7. Motyvai, kuriais remtasi priimanant atrankos išvadą.

7.1. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos 2018 m. rugsėjo 21 d. raštu Nr. (4)-V3-1280(7.21) „Dėl planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo išvados“ pateikė išvadą, kad planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas negali daryti reikšmingo neigiamo poveikio „Natura 2000“ teritorijoms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atlikti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo.

7.2. Remiantis Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos informacinės sistemos „Lietuvos saugomų teritorijų valstybės kadastras“ duomenimis PŪV teritorija į saugomas teritorijas nepateikia. Artimiausia apsaugos statusą turinti teritorija nutolusi nuo planuojamo naudoti ploto apie 10 m atstumu į vakarus – Grandų botaninis draustinis. „Natura 2000“ BAST - Grandai yra už 0,5 km į šiaurės rytus.

7.3. Žemės sklypo dalyje, kurioje bus vykdoma PŪV (kad. Nr. 5103/0003:59) pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis – žemės ūkio. Kalvarijos savivaldybės bendrojo plano sprendiniuose planuojamos ūkinės veiklos teritorija pagal funkcinio prioriteto zonas priskiriama žemės ūkio žemei, o infrastruktūra ir (ar) jos plėtrą nenumatyta. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 3 skirsnio 22 straipsnio 5 dalimi, PŪV šioje teritorijoje yra galima.

7.3. Pagal pateiktus PŪV triukšmo skaičiavimų rezultatus, artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje (mechanizmams dirbant 120 m atstumu nuo artimiausios gyvenamosios sodybos) suminis triukšmas neviršys Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“, reglamentuojamo ribinio dydžio (55 dB(A)).

7.4. Pagal skaičiavimus, teršalų sklaidos maksimalios reikšmės: anglies monoksidas (8 valandų) – 0,17 mg/m³ (ribinė vertė 10 mg/m³); azoto dioksidas (1 val.) – 8,2 µg/m³ (ribinė vertė 200 µg/m³); azoto dioksidas (metų) – 5,3 µg/m³ (ribinė vertė 40 µg/m³); kietosios dalelės (KD10) (24 val.) – 34,0 µg/m³ (ribinė vertė 50 µg/m³), kietosios dalelės (metų) – 18,0 µg/m³ (ribinė vertė 40 µg/m³); sieros dioksidas (1 val.) – 3,1 µg/m³ (ribinė vertė 350 µg/m³), sieros dioksidas (24 val.) – 2,9 µg/m³ (ribinė vertė 125 µg/m³) neviršija aplinkos oro užterštumo normų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 „Dėl teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal Europos Sąjungos kriterijus, sąrašo ir teršalų, kurių kiekis aplinkos ore ribojamas pagal nacionalinius kriterijus, sąrašo ir ribinių aplinkos oro užterštumo verčių patvirtinimo“.

7.5. Naudingųjų iškasenų gavyba ir kiti su PŪV susiję darbai nebus vykdomi paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostose.

7.6. PŪV metu susidariusios atliekos bus perduodamos pagal sutartis atliekas tvarkančioms įmonėms, kurios yra registruotos atliekų tvarkytojų valstybiniame registre.

7.7. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Marijampolės departamentas, atsakingas už planuojamos ūkinės veiklos veiksmų, darančių įtaką visuomenės sveikatai, galimo poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 3 p., pasiūlymų informacijai atrankai, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei pasiūlymų, kad planuojamai ūkinei veiklai reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė.

7.8. Marijampolės apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 3 p., atsakinga už planuojamos ūkinės veiklos vykdymo metu galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų, numatomų priemonių joms išvengti ar sušvelninti ir padariniams likviduoti,

pasiūlymų informacijai atrankai, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei pasiūlymų, kad planuojamai ūkinei veiklai reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė.

7.9. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Marijampolės skyrius pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 2 p., atsakingas už galimą planuojamos ūkinės veiklos poveikį nekilnojamajam kultūros paveldui, pasiūlymų informacijai atrankai, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei pasiūlymų, kad planuojamai ūkinei veiklai reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė.

7.10. Kalvarijos savivaldybės administracija pagal PAV įstatymo 6 str. 5 d. 5 p., atsakinga už planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ir šios veiklos galimo poveikio aplinkai, atsižvelgiant į patvirtintų ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendinius bei galimybes pagal teisės aktų reikalavimus juos keisti ir į pagal įstatymus vykdomo savivaldybės aplinkos stebėsenos (monitoringo) duomenis, pasiūlymų informacijai atranka, pagal kurią priimama ši atrankos išvada, bei pasiūlymų, kad planuojamai ūkinei veiklai reikalinga atlikti poveikio aplinkai vertinimą nepateikė.

7.11. Agentūra, pasibaigus pasiūlymų teikimo terminui dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, pastabų ir pasiūlymų iš suinteresuotos visuomenės negavo.

7.12. Baigus išteklių gavybos darbus buvusį karjerą planuojama rekultivuoti į vandens telkinį, šlaitus apsodinant medžiais. Po karjero rekultivavimo į vandens telkinį, nulėkštinus ir apsodinus šlaitus, galimas biologinės įvairovės pagausėjimas, t. y. naujų augalų ir gyvūnų rūšių atsiradimas rekultivuoto karjero aplinkoje.

8. Priimta atrankos išvada.

Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus bei priemones, numatomam reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos PAV įstatymo 7 straipsnio 7 dalimi, priimama atrankos išvada: pagal atrankos išvadai pateiktą informaciją UAB „Litbygas“ planuojamai ūkinei veiklai – Kalvarijos savivaldybės Juodelių smėlio ir žvyro telkinio išteklių naudojimui poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

9. Nurodoma atrankos išvados apskundimo tvarka.

Ši atrankos išvada per vieną mėnesį nuo jos gavimo ar paskelbimo dienos gali būti skundžiama Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo dienos.

Direktorė

Aldona Margerienė

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS 2018-11-27 RAŠTO NR. (30.2)-A4-9254
ADRESATŲ SĄRAŠAS

Kalvarijos savivaldybės administracija

El. p. priimamasis@kalvarija.lt

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos

El. p. info@nvsc.lt

Marijampolės apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai

El. p. marijampole.pgv@vpgt.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Marijampolės skyriui

El. p. marijampole@kpd.lt

Žiniai

Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos

El. p. info@aad.am.lt